КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет туризму, бізнесу і психології
Кафедра психології і туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчально-виховної роботи
_____ Мирослав СОЛОВЕЙ
«27» червня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна психологія

галузь знань	***05 соціальні та поведінкові науки***
спеціальність	***053 психологія***
освітній рівень	***бакалавр***
освітня програма	***Практична психологія***
статус дисципліни	***нормативна***

Форма здобуття освіти: *денна*
Навчальний рік: *2022 /2023*
Семестр: *I – V*
Кількість кредитів ЄКТС: *20*
Мова навчання: *українська*
Форма підсумкового контролю: *іспит*

КИЇВ – 2022

Розробник:
Олександр БОНДАРЕНКО, дійсний член НАПН України, доктор психологічних наук, професор кафедри психології і туризму

Світлана ФЕДЬКО, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології і туризму

Схвалено на засіданні кафедри психології і туризму.
Протокол № 17 від «01» червня 2022 року.

Завідувач кафедри Олександр БОНДАРЕНКО

Схвалено на засіданні вченої ради факультету туризму, бізнесу і психології.
Протокол № 9 від «27» червня 2022 року.

Голова вченої ради факультету Наталія ЖДАНОВА

1. Мета вивчення дисципліни

Навчальна дисципліна «Загальна психологія» є складовою теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти, що спеціалізуються в галузі психології. Мета курсу полягає у формуванні у здобувачів уявлень про психологічну науку та психологічне пізнання, його специфіку, методи, предмет, та завдання, її основні категорії, місце серед інших наук; знайомстві з основними закономірностями формування, функціонування та розвитку психіки сучасної людини як продукту еволюції у ході суспільно-історичного розвитку.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) – 20 кредитів ЄКТС; 600 год., у тому числі:

лекції – 122 год.
семінарські заняття – 104 год.
самостійна робота – 374 год.

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни

Загальна психологія – комплексна дисципліна, її зміст ґрунтується на тих відомостях, які були отримані здобувачами з дисциплін «Основи анатомії та фізіології нервової системи», «Практикум із загальної психології», «Вікова психологія». Курс пов'язаний міжпредметними зв'язками насамперед диференційною психологією, патопсихологією, клінічною психологією, нейропсихологією.

4. Анотація навчальної дисципліни:

Навчальна дисципліна «Загальна психологія» є обов’язковим компонентом (ОК 1) освітньої програми «Практична психологія». Вона займає одне з центральних та системоутворюючих місць в системі фахової підготовки здобувача віщої освіти зі спеціальності 053 Психологія і сприяє формуванню теоретико-методологічного базису професійного світогляду та діяльності фахівця в галузі психології.

Предметом вивчення дисципліни є психічні процеси, стани і властивості особистості, а також низка феноменів, що з ними пов’язані. Лекційне викладення теоретичного матеріалу супроводжується виконанням студентами самостійних завдань, спрямованих на опрацювання літературних джерел і систематизації основного масиву знань, що складають зміст курсу.

Дисципліна «Загальна психологія» є вихідним пунктом у залученні майбутніх фахівців до систематичного знайомства з основами психологічної теорії, методологічними питаннями, практикою психологічних досліджень, історією становлення наукової психології у її різноманітних і різнорівневих зв’язках з природничими, гуманітарними, технічними дисциплінами.

Курс викладається протягом I–V семестрів навчання, і, відповідно, складається з п’яти навчальних модулів. **Модуль перший** називається «Психологія: вступ до спеціальності» і включає в себе: змістовий модуль 1 «Психологія як наука і як прикладна галузь», змістовий модуль 2 «Особистість у вимірі психологічної науки». **Модуль другий** «Психологія пізнавальної діяльності» містить змістовий модуль 3 «Сенсорно-перцептивні процеси», змістовий модуль 4 «Пам’ять та увага в структурі психічних процесів», змістовий модуль 5 «Мислення та мовлення в структурі пізнавальних процесів», змістовий модуль 6 «Уява в структурі психічних процесів». **Модуль третій** «Психічні стани індивіда» складається зі змістового модулю 7 «Емоційно-вольові процеси та стани» та змістового модулю 8 «Мотиви та мотивація». **Модуль четвертий** «Психічні властивості індивіда» включає: змістовий модуль 9 «Здібності в системі психічних властивостей», змістовий модуль 10 «Темперамент», змістовий модуль 11 «Характер». **Модуль п’ятий** «Психологія особистості» містить змістовий модуль 12 «Підходи до вивчення особистості».

5. Завданням вивчення навчальної дисципліни «Загальна психологія» є формування таких компетентностей:

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність глибоко розуміти вітчизняні культурні традиції та їх вплив на психічну діяльність і повсякденну поведінку

ЗК 13. Глибоке розуміння етичних норм діяльності та гуманістичних цінностей людства.

Фахові компетентності:

ФК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

ФК 2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

ФК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

ФК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

ФК 10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

ФК 14. Уміти враховувати кроскультурні ментальні та релігійні особливості досліджуваних та клієнтів, а також специфіку семантичної організації їх свідомості, мислення, мови і мовлення.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни

Результат навчання (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		**Форми навчання** (та / або методи і технології)	**Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання** *(за необхідності)*
Код	**Результат навчання**		
ЗНАТИ:			
1.1.	предмет, завдання та структуру загальної психології; методи психологічного дослідження	Лекції (традиційні та проблемно-орієнтовані), семінари, метод проблемних запитань, самостійна позааудиторна робота	Усне поточне опитування під час аудиторних занять, виконання самостійних завдань (усно та письмово), письмова МКР
1.2.	особливості психічних процесів, станів, властивостей,закономірності психічного життя індивіда		
1.3.	провідні напрями розвитку та основні проблеми сучасної психологічної науки		
УМІТИ:			
2.1.	самостійно аналізувати наукові першоджерела з психології	Семінари традиційні та семінари-дискусії; робота в малих групах; практичні завдання, що виконуються під час самостійної позааудиторної роботи	Усне поточне опитування під час аудиторних занять (індивідуальне та фронтальне), письмова МКР. Оцінювання індивідуальних практичних завдань
2.2.	аналізувати співвідношення психічного і фізіологічного у їх взаємозв'язку та специфіці		
2.3.	використовувати засвоєні теоретичні знання для розв'язання психологічних завдань		
КОМУНІКАЦІЯ:			
3.1.	бути здатним до самостійного планування, організації та здійснення теоретичних досліджень	Семінари традиційні та семінари-дискусії; робота в малих групах; самостійна позааудиторна робота; рольові та ділові ігри	Усне поточне опитування під час аудиторних занять. Оцінювання індивідуальних практичних завдань, письмова МКР
3.2.	здатність ефективно формувати комунікативну стратегію в різних професійних ситуаціях		
АВТОНОМНІСТЬ І ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ:			
4.1.	здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел	Виконання індивідуальних та групових практичних завдань, підготовка презентацій	Оцінювання виконання індивідуальних та групових практичних завдань, письмова МКР
4.2.	приймати самостійні рішення та відстоювати погляди у розв'язанні професійних завдань із дотриманням меж своєї компетентності та норм професійної етики.		

7. Співвідношення очікуваних результатів навчання з дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання з дисципліни (код) **Програмні результати навчання (назва)**	**1.1**	**1.2**	**1.3**	**2.1**	**2.2.**	**2.3**	**3.1**	**3.2**	**4.1**	**4.2**
ПРН 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.	+	+								
ПРН 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.	+	+			+	+	+			
ПРН 3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.	+	+	+	+	+		+		+	
ПРН 4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.			+	+			+	+		+
ПРН 7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.		+		+			+		+	
ПРН 9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.						+	+			+
ПРН 10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.						+	+	+		
ПНР 16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.						+	+	+		+
ПРН 19. Враховувати ментальні та релігійні особливості досліджуваних та клієнтів у професійній роботі.		+	+	+				+	+	+

8. Система оцінювання результатів навчання студентів

Підсумкова форма контролю у I – V семестрі – **ІСПИТ в усній формі.**

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за поточну (аудиторну та самостійну) роботу протягом семестру та рейтингового балу за МКР.

Поточне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється в національній 4-бальній шкалі («5», «4», «3», «2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських занять позначаються «0».

Критерії оцінювання аудиторної роботи (робота під час семінарів та/або практичних занять)

«5»	*студент демонструє вільне володіння матеріалом теми семінару; ознайомлений з рекомендованою літературою, вміє самостійно знайти відповідь на проблемні запитання, спираючись на лекційний матеріал та першоджерела; вміє вводити та використовувати власні класифікації, аналізувати, робити власні висновки; здатен встановлювати міжтематичні та міжпредметні зв'язки*
«4»	*студент демонструє достатньо вільне володіння матеріалом теми семінару; ознайомлений з рекомендованою літературою та першоджерелами, відповідь на проблемні запитання знаходить за допомогою викладача, спираючись на лекційний матеріал та вивчення першоджерел; допускає неточності та несуттєві (які кардинально не міняють суть) помилки у визначені понять та категорій і т.і., але легко усуває їх завдяки додатковим питанням*
«3»	*студент частково володіє матеріалом теми семінару; репродуктивно відбиває зміст лекційного матеріалу та/або основного підручника; допускає помилки у визначені понять та категорій і т.і.; нездатний знайти відповідь на проблемні запитання, чи вирішити проблемні завдання*
«2»	*студент демонструє нездатність розкрити питання семінару; не опанував зміст теми, вкрай слабо знає рекомендовану літературу, не володіє науковими фактами та категоріями, не знає основних закономірностей психічних явищ; показує низький рівень загальногуманітарного та наукового мислення*

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи

«5»	*робота виконана правильно, повністю і самостійно, відбиває належний рівень знань, та сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності строго дотримані*
«4»	*робота виконана самостійно, містить несуттєві помилки, відбиває належний рівень знань, сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог; вимоги академічної доброчесності дотримані*
«3»	*робота виконана, але містить помилки, відбиває недостатній рівень знань та недостатню сформованість практичних навичок; оформлення роботи не в повній мірі відповідає вимогам, що висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності дотримані частково*
«2»	*робота виконана на неприйнятно низькому рівні; оформлення не відповідає вимогам; вимоги академічної доброчесності не дотримані*
«0»	*робота не виконана*

Модульна контрольна робота (МКР) проводиться наприкінці семестру і охоплює весь зміст навчального модуля. МКР оцінюється за 4-бальніою шкалою («5», «4», «3», «2»). Трансформація оцінки у рейтинговий бал за МКР проводиться у такий спосіб:

у I-V семестрі форма підсумкового контролю – **ІСПИТ**
«5» – 20 балів «4» – 16 балів «3» – 12 балів «2» – 8 балів Неявка на МКР – 0 балів

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

«5»	*при виконанні завдання студент демонструє широку обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, дає вірне та коректне визначення основним поняттям і психологічним термінам; вміння самостійно проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки*
«4»	*при виконанні завдання студент показав достатню обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, але виявляє при цьому недостатнє вміння самостійно проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коментарі і висновки*
«3»	*при виконанні завдання студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, низьке розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, труднощі у проведенні аналізу психологічної ситуації або емпіричних даних та формулюванні коректних та вірних коментарів і висновків*
«2»	*при виконанні завдання студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, нерозуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, невміння проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки*
«0»	*робота не виконана*

Підсумкова форма контролю у I – V семестрі – **ІСПИТ в усній формі.** Здобувачі мають дати відповідь на три питання екзаменаційного білету.

Для допуску здобувача вищої освіти до іспиту необхідним є виконання ним вимог навчального плану і графіка навчального процесу, а саме: усі пропущені аудиторні заняття мають бути відпрацьовані, усі види робіт, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані.

Максимальний екзаменаційний бал становить **30.** Викладач оцінює відповідь здобувача на іспиті за 4-бальною шкалою. Отримана оцінка трансформується в **екзаменаційний рейтинговий бал** у такий спосіб:

«відмінно» – 30 балів
«добре» – 23 бали
«задовільно» – 18 балів
«незадовільно» – 0 балів

Критерії оцінювання усної відповіді здобувача на іспиті:

«відмінно»	*повна і правильна відповідь на всі питання екзаменаційного білета, здобувач демонструє знання фактологічного матеріалу, основних теоретичних питань курсу, вичерпно відповідає на додаткові запитання викладача, творчо застосовує теоретичний апарат дисципліни*
«добре»	*в цілому правильна відповідь на питання екзаменаційного білета, здобувач вміє робити аналіз і висновки, але на додаткові запитання викладача відповідає з деякими неточностями та недоліками*
«задовільно»	*поверхнева відповідь на питання екзаменаційного білета, здобувач припускається помилок при висвітленні фактологічного матеріалу, частково знає відповідь на запропоновані питання і демонструє наявність окремих елементів самостійного мислення*
«незадовільно»	*відсутність будь-якої відповіді на теоретичні запитання внаслідок незнання програмного матеріалу*

Якщо здобувач на іспиті з дисципліни, з якої він мав семестровий рейтинговий бал **менше 42 балів**, отримує **позитивну** екзаменаційну оцінку («відмінно», «добре», «задовільно»), то йому виставляється підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою **лише «задовільно»**, за шкалою ЄКТС – **E**, а в екзаменаційній відомості в графі «Підсумковий рейтинговий бал» ставиться **60 балів**.

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за наступною схемою**:**

підсумковий рейтинговий бал	оцінка за шкалою ЄКТС	підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою
		форма підсумкового контролю – **іспит**
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	**незадовільно** з можливістю повторного складання

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ п/п	№ і назва теми (включно з темами, винесеними на самостійне опрацювання)	Кількість годин			
		денна форма			
		Разом	у тому числі		
			лекції	семінарські/ практичні заняття	самостійна робота
МОДУЛЬ 1. ПСИХОЛОГІЯ: ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ					
Змістовий модуль 1. ПСИХОЛОГІЯ ЯК НАУКА І ЯК ПРИКЛАДНА ГАЛУЗЬ					
1.	Тема 1. Психологія як наука	16	4	2	10
2.	Тема 2. Галузі сучасної психології. Психологічні проблеми суспільства.	14	2	2	10
3.	Тема 3. Історичний огляд уявлень про психічне.	16	4	2	10
4.	Тема 4. Допсихічне і психічне відображення.	14	2	2	10

5.	Тема 5. Психіка і мозок.	14	2	2	10
6.	Тема 6. Явище і поняття свідомого і несвідомого.	14	2	2	10
7.	Тема 7. Методи сучасної психології. Проблеми об'єктивності психологічних досліджень.	16	4	2	10
8.	Тема 8. Діяльність.	16	4	2	10
	Разом за змістовим модулем 1	**120**	**24**	**16**	**80**
	Змістовий модуль 2. ОСОБИСТІСТЬ У ВИМІРІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ НАУКИ				
9.	Тема 1. Особистість.	14	4	2	8
10.	Тема 2. Індивідуально-психологічні властивості індивіда.	16	4	4	8
11.	Тема 3. Психосоціальні явища.	14	4	2	8
12.	Тема 4. Закономірності психічного розвитку індивіда.	14	4	2	8
	МКР	2		2	
	Разом за змістовим модулем 2	**60**	**16**	**12**	**32**
	Разом за модулем 1	**180**	**40**	**28**	**112**
МОДУЛЬ 2. ПСИХОЛОГІЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ					
	Змістовий модуль 3. СЕНСОРНО-ПЕРЦЕПТИВНІ ПРОЦЕСИ				
13.	Тема 1. Психологія пізнавальних процесів	8	2	1	5
14.	Тема 2. Відчуття: процес виникнення та природа відчуттів.	8	2	1	5
15.	Тема 3. Різновиди та рівні організації відчуттів. Загальні та процесуальні властивості.	11	4	2	5
16.	Тема 4. Сприймання: природа та характер сприймань.	9	2	2	5
17.	Тема 5. Види, властивості та закони сприймання.	9	2	2	5
	Разом за змістовим модулем 3	**45**	**12**	**8**	**25**
	Змістовий модуль 4. ПАМ'ЯТЬ ТА УВАГА В СТРУКТУРІ ПСИХІЧНИХ ПРОЦЕСІВ				
18.	Тема 1. Пам'ять в структурі психічних процесів. Види і процеси.	9	2	2	5
19.	Тема 2. Підходи до вивчення пам'яті. Індивідуальні особливості пам'яті людини.	11	4	2	5
20.	Тема 3. Увага в структурі психічних процесів.	9	2	2	5
21.	Тема 4. Психологічні теорії уваги. Розвиток уваги в онтогенезі.	11	4	2	5
	Разом за змістовим модулем 4	**40**	**12**	**8**	**20**
	Змістовий модуль 5. МИСЛЕННЯ ТА МОВЛЕННЯ В СТРУКТУРІ ПІЗНАВАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ				
22.	Тема 1. Природа і види мислення.	9	2	2	5
23.	Тема 2. Психологічні концепції мислення.	11	4	2	5
24.	Тема 3. Творче мислення. Інтелект.	9	2	2	5
25.	Тема 4. Мовлення в структурі психічних процесів.	8	2	1	5
26.	Тема 5. Особливості розвитку мовлення в онтогенезі.	8	2	1	5
	Разом за змістовим модулем 5.	**45**	**12**	**8**	**25**
	Змістовий модуль 6. УЯВА В СТРУКТУРІ ПСИХІЧНИХ ПРОЦЕСІВ				
27.	Тема 1. Поняття про уяву як психічний процес.	9	2	1	6
28.	Тема 2. Уява та творчість.	9	2	1	6
	МКР	2		2	
	Разом за змістовим модулем 6	**20**	**4**	**4**	**12**
	Разом за модулем 2	**150**	**40**	**28**	**82**
МОДУЛЬ 3. ПСИХІЧНІ СТАНИ ІНДИВІДА					
	Змістовий модуль 7. ЕМОЦІЙНО-ВОЛЬОВІ ПРОЦЕСИ ТА СТАНИ				
29.	Тема 1. Емоції, емоційні стани та почуття людини.	14	2	2	10
30.	Тема 2. Теорії емоцій.	14	2	2	10
31.	Тема 3. Емоційні стани індивіда.	14	2	2	10
32.	Тема 4. Культурна зумовленість емоцій та емоційних станів.	14	2	2	10
33.	Тема 5. Психологічна сутність вольової регуляції.	18	4	4	10
	Разом за змістовим модулем 7	**74**	**12**	**12**	**50**
	Змістовий модуль 8. МОТИВИ ТА МОТИВАЦІЯ				
34.	Тема 1. Мотив та мотивація. Психологічні теорії мотивації.	14	2	2	10
	МКР	2		2	
	Разом за змістовим модулем 8	**16**	**2**	**4**	**10**

	Усього годин за модулем 3	**90**	**14**	**16**	**60**
МОДУЛЬ 4. ПСИХІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ІНДИВІДА					
	Змістовий модуль 9. ЗДІБНОСТІ В СИСТЕМІ ПСИХІЧНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ				
35.	Тема 1. Уявлення про здібності. Природа людських здібностей.	12	2	2	8
36.	Тема 2. Здібності, задатки та індивідуальні особливості людини.	12	2	2	8
	Разом за змістовим модулем 9	**24**	**4**	**4**	**16**
	Змістовий модуль 10. ТЕМПЕРАМЕНТ.				
37.	Тема 1. Поняття про темперамент. Темпераментальні властивості. Темперамент та індивідуальний стиль діяльності.	12	2	2	8
38.	Тема 2. Теорії темпераменту.	18	2	2	12
	Разом за змістовим модулем 10	**30**	**4**	**4**	**20**
	Змістовий модуль 11. ХАРАКТЕР				
39.	Тема 1. Загальне уявлення про характер.	8	2	2	4
40.	Тема 2. Типологія характерів.	14	2	2	12
41.	Тема 3. Акцентуації характеру.	12	2	2	8
	МКР	2		2	
	Разом за змістовим модулем 11	**36**	**6**	**8**	**24**
	Усього годин за модулем 4	**90**	**14**	**16**	**60**
МОДУЛЬ 5. ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ					
	Змістовий модуль 12. ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ОСОБИСТОСТІ				
42.	Тема 1. Особистість в психології. Особистість у культурному вимірі.	9	2	2	10
43.	Тема 2. Психодинамічний напрям у вивченні особистості.	14	2	2	10
44.	Тема 3. Диспозиційний напрям у вивченні особистості.	14	2	2	10
45.	Тема 4. Поведінковий, когнітивний та соціально-когнітивний напрями.	14	4	4	10
46.	Тема 5. Гуманістичний і феноменологічний напрямки у вивченні особистості.	14	2	2	10
47.	Тема 6. Особистість у вітчизняній психології.	14	2	2	10
	МКР	2		2	
	Разом за змістовим модулем 12	**72**	**14**	**16**	**60**
	Усього годин за модулем 5	**90**	**14**	**16**	**60**
	УСЬОГО ГОДИН	**600**	**122**	**104**	**374**

10. Рекомендована література

Базова

1. Бенеш Г. Психологія: Atlas: Довідник: Пер. з нім. / Наук. ред. пер. В.О. Васютинський. К. : Знання-Прес, 2007. 510 с.
2. Варій М.Й. Загальна психологія. Львів : Апріорі, 2016. 382 с.
3. Долинська Л.В. Загальна психологія : Хрестоматія. К. : Каравела, 2017. 640 с.
4. Дуткевич Т.В. Загальна психологія. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 388 с.
5. Максименко С. Д., Соловієнко В.О. Загальна психологія. Київ : МАУП, 2020. 256 с.
6. Москалець В.П. Загальна психологія. К. : Ліра, 2020. 564 с.
7. Основи практичної психології / За заг. ред. В. Панок, Т. Титаренко, Н. Чепелєва та ін. Київ : Либідь, 2003. 536 с.
8. Приходько Ю.О., Юрченко В.І. Психологічний словник-довідник. К. : Каравела, 2020. 418 с.
9. Рибалка В.В. Методологічні проблеми наукової психології: посібник. Київ: Талком, 2017. 245 с.
10. Цимбалюк І.М. Психологія: навч. посіб. для вузів. К. : Професіонал, 2006. 576 с.
11. APA Dictionary of Psychology / VandenBos G.R. editor in chief. American Psychological Association, 2015. 1204 p.
12. Matsumoto D., Juang L. Culture and Psychology. Cengage Learning EMEA, 2016. 503 p.

Додаткова

(рекомендована до модулей)

Модуль 1. Психологія: вступ до спеціальності

1. Варій М.Й. Психологія особистості. К.т: Центр учбової літератури, 2008. 592.
2. Дуткевич Т.В., Савицька О.В. Вступ до спеціальності: Практична психологія. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2005. 208 с.
3. Основи психології: Навч. посіб. / А.І.Веракіс, Ю.І. Завалевський, К.М. Левківський. – Київ : Видавництво навчальної літератури, 2005. 416 с.
4. Функціонування творчого мислення в інформаційновіртуальному просторі суб'єкта : монографія / В. О. Моляко, Ю. А. Гулько, Н. А. Ваганова [та ін.]; за ред. В. О. Моляко. Київ, 2021. 165 с.
5. Хохліна О.П. До проблеми змісту базових категорій психології. *Юридична психологія*. 2017. №1. С.21-34.
6. Morris C.G., Maisto A.A. Understanding Psychology. Upper Saddle River: Prentice Hall, 2001. 532 p.

Модуль 2. Психологія пізнавальної діяльності

1. Маценко В. Ф. Психологія пізнавальних процесів. Київ : Главник, 2008. 192 с.
2. Чудаєва Н.В., Шулдик А.В. Психологія мислення. Умань : Візаві, 2019. 206 с.
3. Namaziandost E., Ziafar M. The capacity of human memory: Is there any limit to human memory? *Journal of Research on English and Language Learning*. 2020. №1. P. 69-72.
4. Jurkat S., Köster M, Chacón L., Itakura Sh., Kärtner J. Visual attention across cultures: Similarities and differences in child development and maternal attention styles. *Developmental Science*. 2023. №10. P.13368.

Модуль 3. Психічні стани індивіда

1. Галецька І., Кліманська М. Психометрична характеристика опитувальника позитивного і негативного афекту (ОПАНА), розробленого на основі методики PANAS. *Психологічний часопис,* 2020. Том 6. №4. С. 119-132.
2. Bondarenko A. Fedko S. Parasiei-Hocher A., et al. The Problem of Anxiety Among Ukrainian Students on Remote Learning During COVID-19 Pandemic. *Wiadomości Lekarskie*. 2022. № 75(8). P. 1844-1848.
3. Izard C. Emotions in Personality and Culture. *Ethos,* 1983. №11(4). P. 305-312.

4. Feldman Barret. L. How Emotions Are Made: The Secret Life of the Brain. Boston : Houghton Mifflin Harcourt, 2017. 448 p.
5. Festinger L. A theory of cognitive dissonance. Evanston, IL: Row, Peterson, 1957. 291 p.
6. Harmon-jones E. Cognitive Dissonance: Reexamining a Pivotal Theory in Psychology. 2nd ed., *American Psychological Association*, 2019. 303 p.
7. Mesquita B., Vissers N., De Leersnyder J. Culture and Emotion. International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences, 2nd edition., 2015. Vol.5. P.542-549.
8. Fedko S., Kurbatova A., Remesnyk N., et al. Cultural Awareness in Contemporary Mental Health Practice *Wiadomości Lekarskie*. 2021. №74(11). P. 2762-2767.

Модуль 4. Психічні властивості індивіда

1. Клименко В.В. Механізм творчості: дефекти, компенсація, норма. *Психологія.* 2002. № 1. С. 10-11.
2. Клименко В.В. Психологія творчості. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 480 с.
3. Носенко Е.Л., Четверик-Бурчак А.Г. Емоційний інтелект як чинник досягнення життєвого успіху: монографія. Київ : Освіта України, 2016. 182 с.
4. Najm N. Big Five Traits: A Critical Review. *Gadjah Mada International Journal of Business.* 2019. № 21. P. 159-186.
5. Rothbart M., Ahadi S., Evans D. Temperament and personality: Origins and Outcomes. *Journal of personality and social psychology*. 2020. №78. P. 122-35.

Модуль 5. Психологія особистості

1. Варій М.Й. Психологія особистості. Київ : Центр навчальної літератури, 2008. 592 с.
2. Карпенко Є. В. Емоційний інтелект як фактор особистісного життєздійснення. *Психологічні перспективи.* 2017. Вип. 30. С. 50-63.
3. Копець Л.В. Психологія особистості. Київ : Києво-Могилянська академія, 2007. 460 с.
4. Мельничук О.Б., Пасічняк Р.Ф., Вольова Л.М. Психологія особистості. Київ : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. 532 с.
5. Столяренко О.Б. Психологія особистості. Теоретичний курс. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 280 с.
6. Bandura A. The self-system in reciprocal determinism. *American Psychologist.* 1978. №33(4). P. 344-358.
7. Rogers T. B. Models of man: The beauty and/or the beast? *Personality and Social Psychology Bulletin*. 1980. №6(4). P. 582-590.